

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

จังหวัดเชียงใหม่เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจที่สำคัญทางภาคเหนือของประเทศไทย และเป็นเมืองท่องเที่ยวที่สำคัญของทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ซึ่งมีความพร้อมในหลายๆด้านไม่ว่าจะเป็นโรงแรมที่พัก แหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก การค้าการลงทุน ดังนั้นรัฐบาลจึงมีนโยบายให้จังหวัดเชียงใหม่เป็นศูนย์กลางการขนส่งทางอากาศของภาคเหนือในภูมิภาคเอเชีย (Aviation Hub) เนื่องจากเล็งเห็นศักยภาพของจังหวัดเชียงใหม่ที่มีจุดเด่นในด้านเป็นเมืองศิลปวัฒนธรรมมี ขนบธรรมเนียมประเพณี และประวัติศาสตร์อันยาวนาน ประกอบกับที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ ซึ่งเป็นศูนย์กลางทางวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคนี้ (ผู้จัดการรายเดือน: 2546) และอีกหนึ่งปัจจัยที่สนับสนุนการเป็นศูนย์กลางทางการบินของจังหวัดเชียงใหม่ในปัจจุบันก็คือ นโยบายการเปิดน่านฟ้าเสรี (Open Sky Policy) ภายในประเทศซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อปีพ.ศ.2545 ผลจากนโยบายการเปิดน่านฟ้าเสรีทำให้สายการบินของบริษัทเอกชนสามารถที่จะใช้เส้นทางบินเส้นทางเดียวกับการบินไทยซึ่งเป็นสายการบินแห่งชาติได้ ส่งผลให้ธุรกิจการบินภายในประเทศนั้นแตกต่างจากในอดีตที่การบินไทยนั้นผูกขาดในเส้นทางหลักที่เป็นเส้นทางในการติดต่อกับเมืองสำคัญๆภายในประเทศเช่น เชียงใหม่ ภูเก็ต อุดรธานี เป็นต้น ซึ่งมีผู้ใช้บริการเป็นจำนวนมาก ส่วนสายการบินเอกชนรายอื่นสามารถบินได้เฉพาะบนเส้นทางที่ไม่ใช่เส้นทางเดียวกับการบินไทยซึ่งเป็นเส้นทางที่มีจำนวนผู้โดยสารน้อย (ศุภรัชต์ ปิยวัชรพันธุ์, 2547:ออนไลน์) ส่งผลให้ผู้โดยสารหรือผู้บริโภคนั้นมีทางเลือกในการใช้บริการเพิ่มมากขึ้นและได้รับประโยชน์เพิ่มขึ้น จากอดีตนั้นกลุ่มเป้าหมายที่เป็นลูกค้าหลักของสายการบินภายในประเทศจะเป็นนักธุรกิจที่จะต้องเดินทางเป็นประจำและต้องการความรวดเร็ว มีกำลังที่จะจ่ายค่าเดินทางที่สูงเพื่อแลกกับเวลาที่ได้รับกลับคืนมา แต่กลุ่มลูกค้าเป้าหมายในปัจจุบันของสายการบินได้เปลี่ยนแปลงไป กลุ่มที่มาใช้บริการของสายการบินราคาถูกจะเป็นคนระดับกลางที่โดยปกติแต่เดิมจะเดินทางด้วยรถโดยสารหรือรถไฟ ก็จะเปลี่ยนพฤติกรรมมาเดินทางโดยเครื่องบินกันมากขึ้น เนื่องจากปัจจัยในเรื่องของราคารันไม่ต่างกันมากนักแต่เวลาที่ใช้ในการเดินทางนั้นเครื่องบินในเวลาน้อยกว่ามาก (ผู้จัดการรายสัปดาห์, 2547:ออนไลน์) ซึ่งสายการบินต้นทุนต่ำเหมาะสำหรับผู้โดยสารที่เป็นนักเดินทาง หรือนักธุรกิจที่เน้นความประหยัด (Price-Conscious) และใช้เส้นทางบินระยะสั้น คือเส้นทางบินในประเทศ หรือไปประเทศใกล้เคียง ขณะที่เส้นทางบินระยะไกลหรือแม้แต่เส้นทางบินระยะสั้น ที่ผู้โดยสารยัง

ต้องการบริการเน้นความสะดวกสบาย (Quality-Conscious) ตลาดยังคงเป็นของสายการบินปรกติ (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2547:ออนไลน์)

จากนโยบายซึ่งให้จังหวัดเชียงใหม่เป็นศูนย์กลางการขนส่งทางอากาศของภาคเหนือในภูมิภาคเอเชีย นโยบายการเปิดน่านฟ้าเสรี และการเกิดขึ้นของสายการบินต้นทุนต่ำ จะทำให้การขยายตัวทางด้านการบินท่องเที่ยว เศรษฐกิจ และการลงทุนของจังหวัดเชียงใหม่มีการเจริญเติบโตเป็นอย่างมาก โดยปัจจัยทางด้านคมนาคมทางอากาศก็เป็นปัจจัยที่สำคัญที่มีส่วนผลักดันให้ผู้บริโภคมีความสะดวกและทางเลือกในการเดินทางเพิ่มมากขึ้น โดยสามารถเลือกเดินทางได้ทั้งของสายการบินไทยหรือสายการบินต้นทุนต่ำซึ่งขึ้นอยู่กับพฤติกรรมการเดินทางของผู้บริโภค โดยในปัจจุบันสายการบินภายในประเทศ ณ ท่าอากาศยานเชียงใหม่ ให้บริการในเส้นทาง เชียงใหม่-กรุงเทพฯ, เชียงใหม่-แม่สอด, เชียงใหม่-อุดร, เชียงใหม่-สุโขทัย และเชียงใหม่-แม่ฮ่องสอน ทำให้ผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมการเดินทางโดยสายการบินภายในประเทศของผู้บริโภคในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเป็นข้อมูลให้แก่ผู้ที่สนใจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงและวางแนวทางในการดำเนินงาน เพื่อให้สอดคล้องกับพฤติกรรม และสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการได้อย่างเหมาะสมต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเดินทางโดยสายการบินภายในประเทศของผู้บริโภคใน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

1.3 นิยามศัพท์

พฤติกรรมการเดินทาง คือ พฤติกรรมการเดินทางโดยเครื่องบินของสายการบินภายในประเทศ

ผู้บริโภค คือ ผู้ที่เดินทางโดยเครื่องบินของสายการบินภายในประเทศ ที่มีสัญชาติไทยอาศัยอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ และเคยเดินทางโดยสายการบินภายในประเทศตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ 2547 เป็นต้นมา

สายการบินภายในประเทศ คือ สายการบินที่ให้บริการในเส้นทางบินภายในประเทศ ณ ท่าอากาศยานเชียงใหม่ ได้แก่ สายการบินไทย สายการบินบางกอกแอร์เวย์ สายการบินนกแอร์ สายการบินแอร์เอเชีย และสายการบินโอเรียนท์ไทย

ท่าอากาศยานเชียงใหม่ คือ ท่าอากาศยานประจำจังหวัด เชียงใหม่ และเป็น 1 ใน 5 ท่าอากาศยานนานาชาติของประเทศไทย ภายใต้การบริหารงานของ บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) มีพื้นที่ประมาณ 85,996 ตารางเมตร ตั้งอยู่บนเลขที่ 60 ถ.สุเทพ ต.สุเทพ อ. เมือง จ.เชียงใหม่

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. เพื่อทราบถึงพฤติกรรมการเดินทางโดยสายการบินภายในประเทศของผู้บริโภคในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในการใช้บริการของสายการบินภายในประเทศของผู้บริโภคในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved